

[Himmelstrup.]

Men når man har foreslået at lempe bindingsreglerne, altså såpas at halvere selve bindingsbeløbet, er hovedhensynet jo hensynet til den såkaldte Marshallhjælp og de krav, som finansieringen af den særlige Marshallimport må stille til landets pengeinstitutter. I det første Marshallår, som udløber til 1. juni i år, er der stillet et beløb af ialt 110 mill. dollars til rådighed for det danske samfund, hvoraf den allervæsentligste del, nemlig ca. 85 mill. dollars, er gæve, medens resten repræsenterer det lån på 25 mill. dollars, som for nylig på, forekommer det mig, gunstige betingelser blev optaget i Amerika. Det drejer sig altså om et beløb, som omregnet i danske kroner andrager sådan noget som godt 500 mill. kr. ialt, og der må naturligtvis tages et vidtgående hensyn til, at finansieringen af denne import virkelig kan komme til at foregå på normal måde. Nu er forholdet imidlertid det, at det går forholdsvis langsomt med den praktiske realisation af Marshallhjælpen. Nationalbanken oplyser i den skrivelse, som er optrykt som tillæg til de to lovforslag, at fra 1. april til dato — skrivelsen er dateret den 26. november — er der kun indbetalt i banken 122 mill. kr. som udgørende det beløb, for hvilket der er kommet Marshallvarer til landet. Det er jo ikke noget særlig stort beløb. Der er grund til at tro, at det vil vokse også forholdsvis i den kommende tid. Det er altså det, som danner baggrunden for de lovforslag, vi her behandler.

Seddelbanken har jo givet sin tilslutning til de to lovforslag, men i virkeligheden kun en betinget tilslutning. Den betingede tilslutning gælder først og fremmest lovens løbetid.

Den højtærede handelsminister har foreslået, at de to love, det her drejer sig om, skal have en løbetid indtil udgangen af juni måned 1949, altså et halvt år, medens man fra seddelbankens side stærkt argumenterer for, at det vil være rigtigst at lade loven få en løbetid af et helt år, fordi man frygter for, at pengeinstitutterne skal foretage dispositioner af udlånsmæssig karakter ud fra den forudsætning, at lovene ikke vil blive fornyet fra den 1. juli næste år at regne, men at de helt skal løbe ud, en forudsætning, som unægtelig bliver bestyrket ved det indtryk, man får af regeringens og først og fremmest af den højtærede finansministers opfattelse af hele dette forhold. Det forekommer mig, at det er upraktisk at lade en lov udløbe midt i sommeren på et tidspunkt, hvor der dog er betydelig

sandsynlighed for, at rigsdagen ikke er inde. Det kan jo nemlig godt være, at forholdene til den tid er således, at det kan blive nødvendigt at forlænge de lovbestemmelser, der her er tale om. Jeg er derfor af den opfattelse, at spørgsmålet om lovens udløbstid er et af de spørgsmål, der må drøftes indgående i det udvalg, som vil blive nedsat til viderebehandling af disse forslag. Det forekommer mig, at man på dette område, som iøvrigt på de fleste områder, må tillægge de betragtninger, der bliver gjort gældende af seddelbanken vedrørende hele pengepolitikken, meget stor vægt.

Et andet spørgsmål, som fremhæves meget stærkt fra seddelbankens side — det stilles ganske vist ikke op som en betingelse for bankens tilslutning til lovforslagene, men der rettes en meget alvorlig henstilling til både regering og rigsdag —, er spørgsmålet om anvendelsen af det kronebeløb, som salget af Marshalldollars vil indbringe, og som efter gældende bestemmelser dels i den dansk-amerikanske overenskomst for gavens vedkommende, dels for lånets vedkommende i den lånelov, vi vedtog i sommer, skal indsættes af finansministeriet på spærrede konti i nationalbanken. Nationalbanken foreslår, at man allerede nu skal bestemme, hvorledes disse beløb skal anvendes, og banken henstiller meget indtrængende, at dette beløb afskrives direkte på statens reguleringskonto i seddelbanken. Seddelbanken opfordrer derfor regeringen til allerede nu at optage forhandling med den amerikanske regering om at anvende denne fremgangsmåde i hvert fald for gavebeløbets vedkommende, idet forholdet jo er det, at vi over lånebeløbet selv kan træffe de dispositioner i så henseende, som vi anser for at være de fornuftigste.

Det forekommer mig, at det er en henstilling, som man nøje må overveje under den kommende udvalgsbehandling. Det er jo — det synes jeg, seddelbanken har ret i — en naturlig konsekvens af hele Marshallhjælpen, at man skal sanere landets pengevæsen; det står udtrykkelig fremhævet i den overenskomst om økonomisk samarbejde, som vi tiltrådte i sommer, og som danner baggrunden for hele Marshallhjælpen, at saneringen kan ske også ved, at man nedbringer statens gæld til seddelbanken ved at indbetale dette beløb.

Iøvrigt forekommer det mig, at der er nogen uklarhed med hensyn til, hvor stort kreditbehovet vil blive i den kommende tid. Baggrunden for disse to lovforslag, hvorved der altså stilles yderligere kreditmidler til rådighed til de forskellige formål, som alle-